

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI- KERTOMUS VUODELTA 2023

Tarkastuslautakunta 29.5.2023

Valtuusto 22.6.2023

ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tarkastuslautakunta	2
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	2
1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	2
1.2. Arvioinnin toteuttaminen	3
2. Strategiset tavoitteet.....	3
2.1. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	4
2.2. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen	5
2.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	6
2.4. Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta.....	6
3. Sosiaali- ja terveystoimi	8
4. Sivistyspalvelut	9
5. Tekniset palvelut	10
5.1. Vesihuolto	10
6. Kaustisen seutukunta.....	11
7. Investoinnit.....	12
9. Muut havainnot	12
10. Yhteenveto.....	13
11. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen	13

ARVIOINTIKERTOMUS

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Halutessaan tarkastuslautakunta voi tehdä lisäksi itsenäisiä tarkastuksia valitsemissaan kohteissa.

Säännökset, jotka ohjaavat tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

- Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisimmistä tavoitteista
- Kuntalain mukaan kunnanhallitus antaa selvityksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi ovatko kunnanvaltuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, myös strategisten tavoitteiden osalta toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Uuden kuntalain mukaan tarkastuslautakunta voi ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen.
- Edelleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä alijäämän kattamiseen.
- Uutena tehtävänä Kuntalain 84 §:ään on tullut valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen.

1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Voimassa olevan johtosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Ville Kiiskilä ei osallistunut esteellisenä sivistyslautakunnan tavoitteiden arviointiin.

Valtuuston 12.8.2021 valitsema tarkastuslautakunta valtuustokaudelle 2021–2024 sekä muutokset 22.6.2022

Jäsen

Ville Kiiskilä pj. 23.6.2022 alk.*
Juha Salminen vpj.
Marja Sassali
Helena Rauhala

Varajäsen

Oskari Tuikkanen
Jari Salminen
Mari-Liisa Haka 23.6.2022 alk. *
Tanja Saksi

ARVIOINTIKERTOMUS

*Tarkastuslautakunnassa tapahtui puheenjohtajan vaihdos, kun kunnanvaltuusto myönsi eron Jorma Kauppiselle ja valitsi 22.6.2022 § 31) uudeksi puheenjohtajaksi Ville Kiiskilän. Kunnanvaltuusto (valt. 22.6.2022 § 35) valitsi uudeksi varajäseneksi

Mari-Liisa Hakan tarkastuslautakunnan varajäsen Sinikka Hakasalon pyydettyä eroa luottamustehtävästä.

Lestijärven kunnanvaltuusto on valinnut kokouksessaan 3.5.2018 hallinnon ja talouden tarkastuksen suorittamiseen BDO Audiator Oy:n vuosille 2018–2021 sekä optiot vuosille 2022 ja 2023 (valt. 31.3.2022 § 14). Vastuunalaisena tarkastajana toimii JHTT Asko Vanhatupa. Tarkastuslautakunnan pöytäkirjanpitäjänä on toiminut tarkastaja Maritta Hintsala.

1.2. Arvioinnin toteuttaminen

Lestijärven kunnan tarkastuslautakunta on kokoontunut tilikauden 2022 tavoitteiden arvioimiseen yhteensä kymmenen kertaa.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitusten muutokset kokouksessa 9.1.2023 6 §. Sidonnaisuusilmoitukset on viety tiedoksi kunnanvaltuustolle 26.1.2023 § 5.

Kunnan toimintoja arvioitiin lautakunnan kokousten yhteydessä järjestetyissä kuulemistilaisuuksissa. Lautakunta on kokouksissaan kuullut eri sektoreiden viranhaltijoiden ja lautakuntien katsauksia taloudesta sekä toiminnasta ja toiminnan kehittämisestä. Tarkastuslautakunta kuuli myös Kaustisen seutukunnan toimitusjohtajan katsauksen.

Konserniin kuuluvista yhtiöiden ja konsernivalvonnan osalta kuultiin kunnanjohtajaa.

Tarkastuslautakunta perustaa vuoden 2022 arviointikertomuksensa edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa ja katselmuksissa tehtyihin havaintoihin, kunnan toimintakertomukseen ja valtuuston, hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoihin ja muuhun viranhaltijoiden ja työntekijöiden tarkastuslautakunnalle toimittamaan materiaaliin sekä kuntalaisilta saatuun palautteeseen.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina oli koko kunnan toiminta. Tarkastuslautakunta ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen.

2. Strategiset tavoitteet

Uusi kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa 22.6.2022 § 32 vuosille 2022–2025. Kuntastrategian toteutumista seurataan vuosittain toimintakertomuksessa. Hallintokunnat ja kunnanhallitus laatii toimenpideohjelman vuosittain talousarvion ja -suunnitelman pohjaksi.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntalaki 37 § edellyttää, että kunnalla tulee olla toiminnanohjaamiseen ja johtamiseen tarkoitettu kuntastrategia.

ARVIOINTIKERTOMUS

2.1. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta Talousarviossa 2022 Lestijärven kunnanvaltuusto on asettanut tavoitteiksi:

Tavoite	Mittari/Tavoite	Tavoitteen toteutuminen
Henkilöstön ammattitaitoa ja työssä jaksamista ja viihtymistä tuetaan täydennyskoulutuksilla sekä työhyvinvointia tukevalla toiminnalla.	Henkilöstön koulutustarpeiden ja toiveiden kartoitus. Kehityskeskustelut käyty jokaisen työntekijän kanssa vuoden 2022 loppuun mennessä.	Toteutunut: työtehtävät ja koulutustarpeet sekä toiveet työhyvinvoinnin parantamiseksi on kartoitettu.
Varahenkilöjärjestelmä on kunnossa niin, että kunnan tarjoamien palveluiden jatkuvuus turvataan kaikissa tilanteissa.	Keskeisimmistä toiminnoista on laadittu kirjalliset työohjeet.	Teknisen toimialueella on laadittu perehdyksansioidia. Kirjanpito ollaan siirtämässä Hetapalveluiden hoidettavaksi vuoden 2022 alusta.
Kunnan toiminta on läpinäkyvää ja avointa ja kunnan ansiosta tiedotetaan viestintäohjeen mukaisesti.	Aika päätöksenteosta julkaisuun netissä 1 vrk.	Pöytäkirjat julkaistaan kokousta seuraavana päivänä kunnan verkkosivuille. Viranhaltijapäätösten julkaisuissa eroja toimialueiden välillä.
Kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa asioihin ja päätöksentekoon viestintäohjeen menetelmin.	Kunnan ja kuntalaisten väliset säännölliset tapaamiset 3–4 kertaa/vuosi.	1 tapaaminen + kesälestiläisten tapaaminen Lestiviikolla
Viranomaisen on suunniteltava tietojärjestelmät, tietovarantojen	Kunnassa on tiedonhallintamalli, josta löytyy keskeisimmät asiakirjapohjat ja tiedot asiakirjojen julkisuudesta.	Dynasty 10 ohjelmistosta on tehty hankintapäätös ja ohjelman käyttöönotto on aloitettu.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota a) pöytäkirjoihin, joista puuttui liitteet, joihin oli viitattu b) yleisessä tietoverkossa julkaistavien dokumenttien suositeltava tallennusmuoto on pdf. Lisäksi tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita, että kaikissa pöytäkirjoissa ei ollut liitteenä muutoksenhakuosoituksia.

Kaikki viranhaltijapäätökset eivät edelleenkään ole nähtävänä kunnan nettisivuilla.

Uudessa strategiassa 2022–2025 on kiinnitetty huomiota henkilöstön hyvinvointiin. Tarkastuslautakunnan mielestä tulisi kiinnittää huomioita myös perehdyttämiseen.

ARVIOINTIKERTOMUS

2.2. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2022 tilikauden alijäämäksi muodostui 1.399.925,22 €. Alijäämä oli 541.817,78 € pienempi kuin vuoden 2022 talousarviossa oli arvioitu (-1.941.743 Vuoden 2021 jälkeen taseeseen muodostui alijäämää 242.410,15 €. Alijäämää on taseessa yht. 1.642.335,36 €.

Talousarvion toteutuminen	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama TA-TP
Toimintatuotot	2 809 049,02	3 470 285,00	2 846 132,32	624 152,68
Toimintamenot	8 763 638,94	10 223 875,00	9 363 909,67	859 965,33
Toimintakate	-5 954 589,92	-6 753 590,00	-6 517 777,35	-235 812,65
Verotulot	2 979 676,63	2 588 000,00	2 844 819,64	-256 819,64
Valtionosuudet	2 917 381,00	2 827 835,00	2 833 551,00	-5 716,00
Vuosikate	-61 783,60	-1 383 555,00	-835 111,69	-548 443,31

Vuoden 2022 tilikauden tulos toteutui 548.443,31 € parempana kuin alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu. Tulosta paransivat verotulojen isompi kertymä (+9,9 %) ja Soiten peruspääoman palautus 71 430,23 €. Tulosta paransi myös palveluostojen toteutuminen 11 % pienempänä kuin talousarviossa.

Verotuloja kunta sai 2022 vuonna 2.844.819,64 €, joka oli 134.856,99 € vähemmän kuin vuonna 2021 (2.979.676,63 €). Kunnan veroprosentti oli 21,00 %. Valtionosuuksia kertyi 2.833.551 €, joka oli 83.830 € vähemmän kuin edellisvuonna (2021: 2.917.381 €).

Lestijärven kunnan asukasmäärä oli vuoden 2022 lopussa 696 asukasta, joka oli 23 asukasta vähemmän, kun edellisenä vuonna (2021: 719 asukasta).

Kunnan lainakanta oli vuoden 2022 lopulla 11.848.435,86 €, josta pitkäaikaista lainaa oli 6.335.661,46 € ja lyhytaikaista 3.920.943,30 € (2021: 11.848.435,83 €). Lainamäärä pieneni 1.591.831,10 €.

Kunnan lainakanta vuonna 2022 oli 14.749,72 €/as (2021: 16.495,57 €/as).

Tarkastuslautakunta

Kunnan tulee huolehtia alijäämän kattamisesta, jotta vältetään arviointimenettelyltä.

ARVIOINTIKERTOMUS

2.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Alijäämäisten tilikausien jälkeen kunnan tase on 1.642.335,36 € negatiivinen.

Kunnassa tulee huolehtia siitä, että kunnan toimintoja sopeutetaan verotulokertymien (mahdolliset tuulivoimalaitoksista saatavat kiinteistöverot) ja valtionosuuksien suhteessa.

Kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen kriteerit

Kuntalain 118 § säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Edellytyksiä arviointimenettelyn käynnistämiseksi arvioidaan konsernitilinpäätöksen lukujen perusteella.

Sovelletaan vuodesta 2022 alkaen kunnan taloutta arvioitaessa ja silloin huomioidaan vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösluvut.

	2022		2021		2020	
Kriteeri 1						
Kunnan konsernitase on alijäämäinen	-1.161.543 €		+550.003,20 €		+1.290.070 €	
Eikä pystytä kattamaan neljässä vuodessa						
Kriteeri 2						
Konsernin alijäämä/asukas yli 1.000 e ja ed. vuonna yli 500 e	-1668,88 €/as		+764,95 €/as		+1786,80 €/as	
Kriteeri 3						
Konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde on alla 80 % (keltainen jos 80 -100 %)	-82 %		8,73 %		104 %	
Kunnan tuloveroprosentti on väh. 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien keskimäärin (keltainen < 1,5-1,99 %)	+0,99		+ 0,99		+ 0,99	
Konsernin lainat ja vuokratavastut/asukas ylittää yli 50 %:lla kuntien keskimääräisen luvun	157 %, ylittää		74 %, ylittää		47 %, ei ylitä	
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 keltainen < 1;	-0,3727		0,0045		0,55	

2.4. Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluineilla tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Kunnanhallituksen selonteon sisäisestä valvonnasta tulee perustua todelliseen, riittävän kattavaan, systemaattiseen ja dokumentoituun arviointiin, johon on liitetty rehellinen kuvaus merkittävistä kehittämisalueista.

ARVIOINTIKERTOMUS

Valvonnan tarkoitus on tuottaa kohtuullinen varmuus toimintojen tehokkuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisen ja johdon raportoinnin luotettavuudesta sekä lakien, määräysten ja sisäisten toimintaohjeiden noudattamisesta. Valvontaympäristö muodostuu suunnittelu- ja seurantajärjestelmästä, johtamisjärjestelmästä, toimintojen organisoinnista ja riskien hallinnasta.

Sisäisen valvonnan ohjeet on hyväksytty kunnanhallituksessa 6.2.2014. Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston on päätettävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Tarkastuslautakunta

Kunnanhallituksen tulee huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden ajantasaisuudesta.

Kunnan sisäisiä menettelytapoja ohjataan hallintosäännöllä, jonka kokonaisvaltainen uudistaminen käynnistettiin vuonna 2020. Hallintosääntö määrittelee toimivallanjaon eri toimielimien ja viranhaltijoiden kesken. Hallintosäännön rinnalle ja sisäisen valvonnan tueksi tarvittaisiin selkeä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta. Hallintosääntöuudistus on hyväksytty valtuustossa 24.2.2021.

Sisäinen valvonta hoidetaan kunnassa hallintokunnittain. Hallintokunnat valvovat määrärahajien ja tavoitteiden toteutumista vähintään neljännesvuosittain. Osavuosikatsaus laadittiin 2022 vuonna 30.8. tilanteen mukaan. Lautakuntien alaisten viranhaltijoiden päätökset tuodaan lautakunnille tiedoksi lautakuntien kokouksissa. Kunnanhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätökset tuodaan kunnanhallitukselle tiedoksi kunnanhallituksen kokouksissa. Verkkosivujen uudistuksen myötä viranhaltijapäätökset on julkaistu soveltuvin osin myös kunnan verkkosivuilla.

Kunnanjohtaja seuraa laskujen maksatusta, ostoreskontran saajarekisteriä ja maksuliikennettä. Laskut tarkistavat ensin tilaaja/vastaanottaja, jonka jälkeen ne hyväksyy ja tiliöi asianomaisen hallintokunnan hyväksymisoikeuden omaava henkilö. Hyväksymisen jälkeen laskut syötetään kunnan ostoreskontraan, josta ne valitaan päiväkohtaisesti maksatukseen. Maksatuslista tulostetaan ja siihen tulee vielä maksamismääräys.

Konserniohjausta varten on laadittu konserniohje, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 21.6.2008. Toimivalta koko kuntakonsernia koskevien asioiden tiedottamisessa on kunnanhallituksella toimielimenä ja kunnanjohtajalla viranhaltijalla ja konserniin kuuluvien yhteisöjen velvollisuus on antaa tiedottamista varten tiedot.

Kunnanhallitus on valinnut 31.3.2022 sisäisen valvonnan ja riskienhallintajaoston, johon kuuluvat Tapio Tuikka (pj.), Pentti Untinen (vpj.) ja Jaana Salo. Toimikausi 1.6.2021 - 31.5.2025. Edellisen 1.6.2017 valitun jaoston toimikausi päättyi 31.5.2021.

ARVIOINTIKERTOMUS

Tarkastuslautakunta

toteaa, että sisäisen tarkastuksen ohje ja konserniohje tulee päivittää.

Tarkastuslautakunnan pitää hyvänä tavoitetta kehittää riskienhallinnan dokumentointia ja suosittelee myös sisäisen valvonnan kehittämistä samanaikaisesti.

Tarkastuslautakunta suosittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallintajaoston säännöllistä kokoontumista, raportointia ja raporttien tiedoksiantoa hallituksessa.

Riskienhallinnan osalta tilanne on haastava. Riskien raportointi organisaatiossa ei toimi saumattomasti. Jokainen hallintokunta vastaa käytännön riskienhallinnasta ja riskeistä omien vastuualueidensa osalta, eikä yhtenäistä käytäntöä toimialojen välillä ole.

3. Sosiaali- ja terveystoimi

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystoimi, pelastustoimi, kunnista siirtyvä koulukuraattori- ja psykologitoiminta sekä Kärkullan kuntayhtymän kolmen toimipisteen erityishuolto siirtyy vuoden 2023 alusta lukien Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Lestijärven osalta Soiten palveluiden kustannus vuonna 2022 oli 4 860 €/asukas.

Keskuskeittiö valmistaa Kotipirtille aamupalan, lounaan, päiväkahvin, päivällisen ja iltapalan. Vanhustenhuollon toimintakate 787,80 euroa jäi suunniteltua suuremmaksi.

Terveydenhuolto, toimintakate sama kuin arviossa.

Sosiaalitoimi, toimintakate ollut 21 064,49 euroa huonompi kuin suunniteltu.

Soite-palvelut, toimintakate 938 131,88 euroa huonompi kuin suunniteltu.

Menot ovat olleet suurempia kuin on arvioitu.

Terveydenhuolto siirtyy Soiten hyvinvointialueelle 1.1.2023 ja Sosiaali- ja terveydenhuolto-kuntayhtymä Soiten toiminta loppui 31.12.2022.

ARVIOINTIKERTOMUS

4. Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelun keskeiset tavoitteet lähivuosille

- Hyvä oppimisilmapiiri ja oppilaiden hyvinvointia tuetaan. Koulukuraattori toimii koululla kaksi päivää viikossa. Terveystoiminta kerran viikossa.
- Opetustyössä hyödynnetään uusia opetusvälineitä ja -tiloja. Tietokoneita on riittävästi ja niitä käytetään tehokkaasti koulutyöhön.
- Opetustoimea kehitetään uuden opetussuunnitelman hengessä.
- Opettajien ja muun henkilöstön täydennyskoulutusta ja työssä jaksamista tuetaan.
- Lestin koulu on mukana valtakunnallisissa perusopetuksen laatuhankeissa.
- Kaikki kunnan kuusivuotiaat osallistuvat esiopetukseen 20 h/vk.
- Jokainen päättötodistuksen saanut saa jatko-opintopaikan.
- Koulutoimen toimintaa pyritään sopeuttamaan oppilasmäärän mukaan.
- Keskuskeittiön hyvä ruoan laatu.

Valtuuston hyväksymän tavoitteen mukaan sivistyslautakunta pyrkii kehittämään sivistystoimintaa Lestijärven kunnan strategian mukaisesti. Kuntastrategiassa (hyväksytty 26.6.2018) on määritelty sivistystoimelle, että kunnassa on laadukas varhaiskasvatus ja peruskoulutus.

Lautakunta on kokoontunut vuoden aikana kahdeksan kertaa. Sivistyslautakunnan tuotannonollisena tavoitteena oli järjestää sivistyslautakunnan alaista toimintaa kuntalaisille lain edellyttämän tarpeen mukaan kohtuullisilla tuotantokustannuksilla ja, että kuntalaisilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua sivistyspalveluiden kehittämiseen.

Vuonna 2022 Lestijärven kunnassa varhaiskasvatus toimi ainoastaan kunnan ryhmäperhepäiväkodissa, jossa on 12 paikkaa ja päiväkodissa, jossa on 21 paikkaa. Päiväkodissa työskentelee vakituisina päiväkodin johtaja, kaksi lastenhoitajaa, 1 perhepäivähoitaja, määräaikainen varhaiskasvatuksen opettaja ja 50 % työajalla perhepäivähoitaja.

Lestijärvi	2022	2021	2020	2019
Syntyneet	5	6	7	6

Oppilaita oli syksyllä 2022 alakoulussa 41 ja yläkoulussa 23 oppilasta, yhteensä 64. Vuoteen 2021 verrattuna oli yhdeksän oppilasta enemmän.

Oppilasmäärät	2022	2021	2020	2019
Esiopetus	10	6	7	12
Peruskoulu	74	65	67	56

Koulun yleinen ja yksilöllinen oppilashuolto on vastannut oppilaiden hyvinvoinnin seuraamisesta. Ala- ja yläkoulun oppilaskunnat ovat järjestäneet ja ideoineet koulun tapahtumia ja toimintapäiviä. Koululla on vakituisessa toimessa yksi koulunkäyntiohjaaja, joka toimii avustajana 30 h/vk ja 3 osa-aikaista avustajaa.

ARVIOINTIKERTOMUS

Koulukuraattori toimii koululla 2 päivää viikossa, terveydenhoitaja kerran viikossa. Koulupsykologipalvelua on ostettu Kati Kiiskilältä ja perheneuvolasta.

Sivistystoimi	TP 2021	TA 2022	TP 2022	muutos TP- TA
Toimintatuotot	256 240,60	236 391,00	259 753,52	23 362,52
Toimintakulut	1 910 764,27	2 071 377,00	2 001 601,89	-69 775,11
Toimintakate	-1 654 523,67	-1 834 986,00	-1 741 848,37	93 137,63
Poistot	114 958,92	0,00	217 719,99	217 719,99
Kokonaiskulut	-1 769 482,59	-1 834 986,00	-1 959 568,36	-124 582,36

Tarkastuslautakunta

Sivistystoimessa tulee huolehtia henkilöstön hyvinvoinnista ja riittävästä resursseista, jotta henkilöstö ei ylikuormitu.

Tarkastuslautakunta pitää positiivisena, että kunnassa on tehty henkilöstökysely ja käyty kehityskeskustelut. Huolenaiheista tulisi voida keskustella heti niiden ilmetyä vrt. varhainen puuttuminen.

Tarkastuslautakunnan mielestä henkilöstökyselyn tulokset tulisi esittää henkilöstökertomuksessa.

5. Tekniset palvelut

5.1. Vesihuolto

Vuoden 2021 aikana aloitti toimintansa Kinnulan kunnan ja Lestijärven kunnan yhteinen Kinnulan Keskuspuhdistamo Oy, joka hoitaa jatkossa Lestijärven kunnan jätevesien käsittelyn. Lestijärven kunnan omistusosuus yhtiöstä on 40 %. Yhtiön omistukseen siirtyi 31.5.2022 siirtoviemäri apporttina omaisuutena. Apporttiomaisuuden arvo oli 51 611,60 €.

Vesi- ja viemärlaitoksella on takana useita tappiollisia vuosia. Vuoden 2022 aikana kunnassa on ryhdytty toimenpiteisiin vesihuollon kannattavuuden parantamiseksi. Uudet vesihuoltolaitoksen käyttömaksutaksat tulivat voimaan 1.1.2022 alkaen. Vesihuoltolaitoksen liittymismaksujen korotus hyväksyttiin helmikuussa 2022.

Vesihuollon eriytetyn tilinpäätöksen mukaan vesilaitoksen ylijäämä 44.453,98 € (2021: 29.110,98 €) ja viemärlaitoksen alijäämä oli 126.987,23 € (2021: -60.883,44 €).

Viemärlaitoksen tulos pitäisi myös olla positiivinen. Vesihuollon osalta tulee kiinnittää huomioita vesihuoltolain 20a §:n vaatimukseen toimintakertomuksessa annettavista tiedoista.

Tarkastuslautakunta

on huomionnut parannuksena, että viranhaltijapäätökset ovat näkyvissä kunnan verkkosivuilla.

Teknisessä toimessa tulee huolehtia riittävästä resursseista, jotta henkilöstö ei ylikuormitu.

Tarkastuslautakunta korostaa kilpailutusten asianmukaista järjestämistä.

6. Kaustisen seutukunta

Kaustisen seutukunnan toiminta-alueena on Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli. Seutukunnan tehtäviä ovat

- aluekehittäminen
- alueen elinkeinotoiminnan kehittäminen
- kuntien yhteistoiminnan kehittäminen
- seudun edunvalvonta

Seutukunta toimii yhteistyössä elinkeinoelämän, kuntien, maakunnan liiton, valtion viranomaisten, oppilaitosten, järjestöjen ja muiden yhteisöjen kanssa. Seutukunta toteuttaa omaa hanketoimintaa ja muita palvelutehtäviä johtoryhmän ja seutuvaltuuston päätösten mukaan. Seutukunta osallistuu muiden toteuttajien hankkeiden toteutukseen yhteistyön ja kuntarahoituksen kautta. Seutukunta hakee kehittämistoimintaansa ulkopuolista rahoitusta tarpeiden mukaan.

Tuulivoimarakentaminen on kasvanut viime aikoina Keski-Pohjanmaalla ja hankkeita on eri vaiheissa lukuisia. Kaustisen seutukunta ja Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä aikovat hankkeissaan vahvistaa tuulivoima-alan koulutusvaihtoehtoja alueella. Kaustisen seutukuntaan suunnitellaan tuulivoiman osaamiskeskuksen perustamista, koska tulevaisuudessa maakunnassa tarvitaan asentajia rakentamaan ja huoltamaan tuulipuistoja. Syksyllä 2022 Kokkolassa Centria-ammattikorkeakoulussa käynnistyi Suomen ensimmäisten akkuinsinöörien koulutus. Kyseessä on muuntokoulutus kone-, sähkö-, kemian- ja prosessitekniikan insinööreille.

Maakunnan työllisyystilanne on koko maan tilanteeseen nähden hyvällä tasolla. Työvoimapula kuitenkin vaikeuttaa yritysten kasvua, ja kustannusten nousun vuoksi yritykset voivat lykätä rekrytointeja. Pitkän ajan ennusteet väestön vähenemisestä eivät lupaa hyvää tilanteen korjaantumisen kannalta. Alueen työvoimareservin täysimääräinen hyödyntäminen sekä veto- ja pitovoiman kehittäminen ovat tärkeässä roolissa työvoiman saatavuusongelman ratkaisussa.

ARVIOINTIKERTOMUS

7. Investoinnit

Investointiosaan oli varattu määrärahaa yhteensä 1.146.8350,40 €, josta oli käytetty 808.364,54 €, investointeja tehtiin 285.472,84 € suunniteltua vähemmän. Yleishallinnolle varatuista investointikuluista jäi käyttämättä 16.419,69 € ja sivistystoimen investointikulut alitettiin 207.349,52 €. Teknisen toimen investointikulut alitettiin 55.193,89 €.

8. Henkilöstö

Kunnan strategian mukaan varahenkilöjärjestelmä on kunnossa niin, että kunnan tarjoamien palveluiden jatkuvuus turvataan kaikissa tilanteissa.

Kunnan palveluksessa oli 31.12.2022 yhteensä 78 (72) henkilöä. Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 46 (48,7) vuotta. Vakinaisen henkilöstön työhistoria kunnan palveluksessa on keskimäärin 11,2 (13,5) vuotta.

Henkilöstön sairauspoissalot olivat 966 kalenteripäivää (415 pv, 5,8 pv/työntekijä) vuonna 2022. Sairauspoissaolojen keskiarvo vuonna 2022 oli 12,4 pv/työntekijä.

Lestijärven kunnalla ei ole laadittu yhtenäistä henkilöstö- ja koulutus suunnitelmaa. Toimialojen sisällä saattaa olla omia suunnitelmia. Kunta tukee omaehtoista opiskelua antamalla taroitukseen vapaata, kun siitä on hyötyä omassa työssä.

Vähäinen henkilöstömäärä suhteessa työmäärään kasvattaa henkilöstöriskin yhdeksi merkittävimmistä kunnan riskeistä. Vuoden 2022 aikana käynnistettiin sijaispankki-toiminta, mutta pankkiin ilmoitautui vain yksi henkilö. Koko henkilöstön kanssa käytiin tehtävänkuvakeskustelut vuoden 2022 aikana ja käytyjen keskustelujen perusteella on käynnistetty henkilöstölle tehtävänkuvauksien laatiminen. Työ jatkuu vielä vuonna 2023.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnan henkilöstöriskit hallintoon liittyen tulee tunnistaa ja niihin tulee varautua, koska kunnan hallinnossa on vähän henkilöstöä.

Tarkastuslautakunnan mielestä henkilöstön hyvinvoinnista ja työviihtyvyydestä tulee huolehtia.

9. Muut havainnot

- ❖ Tarkastuslautakunta kiinnittää lisäksi huomiota
 - sisäisen tiedonkulun parantaminen erityisesti poikkeustilanteissa.
 - luottamustehtävien jaossa huomioitava vaalikelpoisuus ja tasa-arvolain vaatimukset
- ❖ Kuntalain 69 §:ssä korostetaan luottamustoimen hoitamisen moraalisia ja eettisiä arvoja.

” Luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla (Kuntalaki 69 §)”.

ARVIOINTIKERTOMUS

10. Yhteenveto

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnanhallituksen esittämä toimintakertomus vuodelta 2022 kuvaa kunnan toiminnallista ja taloudellista tilaa ja valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat keskeisiltä osin toteutuneet.

Tilintarkastuskertomuksen mukaan kunnan hallinto on toiminut laillisesti ja kirjanpito on hoidettu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanhallitus ja muut toimielimet antavat selvitykset tarkastuslautakunnalle arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin syyskuun loppuun mennessä ja valtuustolle lokakuun loppuun mennessä.

11. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Lautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Lestijärvellä 9.6.2023

Lestijärven kunnan tarkastuslautakunta

Ville Kiiskilä
puheenjohtaja

Juha Salminen
varapuheenjohtaja

Marja Sassali
jäsen

Helena Rauhala
jäsen